

Financiële modellen in partnerschappen Samen Opleiden

—
30 november 2022

Aandachtspunten en vragen¹

ALGEMEEN	IN RELATIE TOT GROEI
Financieel model in relatie tot doelen	
Wat zijn de belangrijkste doelen van het partnerschap? In hoeverre draagt het financiële model (op basis van gelden uit de regeling tegemoetkoming opleidingsscholen, eigen gelden van scholen/instituten en eventuele andere middelen) van het partnerschap bij aan het behalen van deze gezamenlijke doelen? Is aanpassing gewenst?	Wat zijn de gevolgen van groei voor de bekostiging van het Samen Opleiden in relatie tot het behalen van de doelen van het partnerschap? Heeft dit consequenties voor het gekozen financiële model en de verdelingsprincipes?
In hoeverre draagt het financiële model van het partnerschap bij aan het strategisch HRM-beleid van de partners? In hoeverre is dat wenselijk? Is aanpassing van het financiële model gewenst?	Wat zijn de gevolgen van de groei voor de relatie tussen het financiële model van het partnerschap en het strategisch HRM-beleid van de partners (bijv. de verhouding eigen bijdrage-subsidie en de inzet en professionalisering medewerkers voor Samen Opleiden)?
Verdelingsprincipes	
T-1 subsidie OCW: Welke keuze maakt het partnerschap t.a.v. de inzet van gelden uit de subsidie? Subsidie verdelen o.b.v. aantallen vorig schooljaar (waar de subsidie op gebaseerd is) of subsidie verdelen o.b.v. aantallen huidig schooljaar? Wat zijn de gevolgen bij fluctuaties in studentenaantallen en hoe wordt hiermee omgegaan in het partnerschap?	Groei met bestaande partners: Hoe en door wie wordt de groei voorgefinancierd? Geldt dit alleen voor het eerste jaar (i.v.m. t-1)? Wat betekent dit voor de verdeling van de middelen in het partnerschap ten tijde van groei? Groei met nieuwe partners: Hoe wordt omgegaan met nieuw toetredende partners in de verdeling van de subsidie in hun eerste jaar en daarna? Welk verdelingsmodel is er: ontvangen zij direct middelen uit de subsidie of op een later moment? Zijn er andere middelen die hiervoor ingezet kunnen worden?
Categorieën studenten: Zijn er verschillen in begeleidings- en opleidingskosten tussen de verschillende categorieën studenten (denk aan voltijd, deeltijd, zij-instroom)? In hoeverre worden mede hierdoor de verschillende categorieën studenten evenredig verdeeld over de partnerscholen? Wat betekent dit eventueel voor de verdeling van de middelen?	Wordt de groei gerealiseerd in alle categorieën studenten of in een selectie van categorieën studenten? Wat betekent dit voor de kosten in relatie tot de inkomsten en de verdeling van de subsidie en eigen inzet? Vraagt dit mogelijk een heroverweging van de verdelingsprincipes? Zijn er gezamenlijke afspraken over de eigen inzet vanuit scholen/besturen/instituten?

¹ De informatie voor deze notitie is opgehaald uit de sessies groei met partnerschappen georganiseerd door het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren in 2022.

Inrichting Samen Opleiden in de regio: Is er zicht hoe het Samen Opleiden in de regio is georganiseerd (aantal, omvang, inrichting en organisatie partnerschappen) en wat vraagt dit van de instituten en scholen? Wat betekent dit voor de verdeling en inzet van de middelen tussen de partners (scholen en instituten) in het partnerschap? In hoeverre kunnen instituten die verbonden zijn aan meerdere partnerschappen het Samen Opleiden in verschillende situaties bekostigen? Hoe verhoudt de eigen bijdrage van de scholen en instituten zich tot elkaar?	Hoe kan de groei naar 100% in de regio doelmatig en met behoud van draagvlak en kwaliteit worden gerealiseerd? Wat vraagt dit van de partners (scholen en instituten) en de betrokken partnerschappen in de regio? Betekent dit wat voor de inzet en verdeling van de middelen in het partnerschap?
Opleidings- en begeleidingskosten	
Kwaliteit Samen Opleiden: Wat is er nodig om de kwaliteit van de opleiding en begeleiding van studenten te borgen? Wat betekent dit voor de inzet en facilitering van de betrokkenen en daarmee voor de kosten? Hoe worden deze kosten betaald?	Hoe kunnen we de kwaliteit van de opleiding en begeleiding van studenten borgen bij groei? Wat betekent dit voor de kosten en de (meerjarige) bekostiging? Wat zijn de gevolgen voor het draagvlak?
Facilitering: Welke afspraken in het partnerschap zijn er over de facilitering van de opleiders en begeleiders van de studenten (scholen en instituten)? Zijn er verschillen in facilitering tussen de partners? Hoe verhoudt dit zich tot de verdeling van de middelen? Wat betekent dit voor de borging van de kwaliteit van de begeleiding en opleiding? Welke gesprekken over uitvoering en inzet van middelen rond facilitering vinden plaats, ook in het licht van borging?	Hoe kan de kwaliteit van het Samen Opleiden worden geborgd bij groei en wat vraagt dit van de facilitering? Wat is het effect van groei op de loonkosten in totaal van de begeleiders en opleiders en de omvang van de eigen bijdrage? In hoeverre blijven de kosten betaalbaar voor de partners bij groei? Wat zijn de gevolgen voor het draagvlak? Hoe worden deze gesprekken gevoerd?
Categorieën studenten: Wat hebben de verschillende categorieën studenten nodig aan opleiding en begeleiding en wat zijn hiervan de kosten? Hoe zorgt het partnerschap ervoor dat de opleiding van de verschillende categorieën studenten een gezamenlijke verantwoordelijkheid is? Wat is de invloed van een kleine aanstelling van studenten op scholen op de begeleidings- en opleidingskosten (bijv. lesbezoeken werkplekbegeleider) en hoe gaan we hiermee om?	Is de groei evenredig verdeeld over de categorieën studenten of verschilt de groei tussen de categorieën studenten? Wat betekent dit voor de kosten per categorie student in relatie tot de in te zetten gelden (subsidie en eigen investering)?
Loonkosten: Hoe worden de loonkosten inzichtelijk gemaakt? Wordt hierin gewerkt met reële tarieven (GPL)? Wat betekent dit voor de eigen investering en de verdeling van de subsidie?	In hoeverre is er een reëel beeld van de loonkosten bij groei? Wat betekent dit voor de verhouding eigen bijdrage – subsidie?

Baten: Willen we de baten van het Samen Opleiden inzichtelijk maken (van immateriële naar materiële baten) in het financiële model van het partnerschap? Bijvoorbeeld: opleiden van eigen (toekomstig) medewerkers (efficiëntere werving), inzet studenten op scholen, leren van en met elkaar etc.	Wat zijn de gevolgen van groei voor de (immateriële en materiële) baten van het Samen Opleiden?
Overleg- en organisatiestructuur	
Wat zijn de kosten voor de overleg- en organisatiestructuur? In hoeverre maken we deze kosten inzichtelijk? Hoe houden we deze kosten hanteerbaar?	Wat zijn de gevolgen van groei voor de kosten en bekostiging van de overleg- en organisatiestructuur? Is het nodig om de overleg- en organisatiestructuur aan te passen en wat zijn hiervan de financiële consequenties? Hoe kan de kwaliteit van het samen opleiden worden geborgd bij groei en wat vraagt dit van de overleg- en organisatiestructuur?
Niet-gesubsidieerde studenten	
Maken de niet-gesubsidieerde studenten (bijv. niet-partner lerarenopleidingen, minoren, Ad-PEP, onderwijsassistent) in het partnerschap gebruik van de opleidings- en begeleidingsinfrastructuur van het partnerschap? Zijn de faciliteringsafspraken van toepassing? Hoe en door wie wordt dit bekostigd? Worden deze kosten inzichtelijk gemaakt?	In hoeverre is er sprake van groei van het aantal niet-gesubsidieerde studenten? Hoe verhoudt dit zich tot de groei van gesubsidieerde studenten? Wat betekent dit voor de kosten en baten van Samen Opleiden? Hoe wordt dit gesprek aan de voorkant gevoerd? Zijn er mogelijkheden om toch in aanmerking te komen voor subsidie voor deze groep studenten, bijvoorbeeld door toetreding van nieuwe instituten, kern-schil? Wat vraagt dit van het partnerschap?

Q&A

Wat betekent Samen Opleiden voor de kosten van scholen en instituten in vergelijking met het oude stagemodel (hbo lerarenopleidingen)?

In het oude stagemodel vond 20% van de lerarenopleidingen (hbo) plaats in de praktijk. In dit model werd de begeleiding van studenten door de scholen bekostigd uit de lumpsum (beschikbare niet geoordeelde middelen voor stages). De begeleiding van de studenten door de instituten werd bekostigd vanuit de reguliere bekostiging van de lerarenopleidingen. In Samen Opleiden vindt een groot deel (40-50%) van de opleiding plaats in de praktijk. Dit betekent dat de scholen een grotere rol spelen in de opleiding en begeleiding van de studenten (40% i.p.v. 20%). Het partnerschap krijgt hiervoor aanvullende financiering. Voor de instituten betekent dat studenten minder vaak op het instituut aanwezig zijn, maar dat er juist meer door de instituten wordt geïnvesteerd in de begeleiding en opleiding van studenten in de praktijk en in de samenwerking met de scholen (in begeleiding en in de ontwikkeling en organisatie van het partnerschap). Dit betekent veelal een verschuiving in de uitgaven die worden gedaan vanuit de reguliere bekostiging van de instituten. Of de reguliere bekostiging toereikend is voor het financieren van het Samen Opleiden is afhankelijk van de situatie in een regio (bijv. aantal, omvang, inrichting en organisatie partnerschappen).

In hoeverre vraagt het Samen Opleiden eigen investeringen van de partners?

De regeling tegemoetkoming opleidingscholen biedt erkende partnerschappen een tegemoetkoming in de kosten voor het Samen Opleiden. Deze tegemoetkoming is niet kostendekkend: er is altijd sprake van eigen investeringen van de samenwerkende partners. Het Samen Opleiden vraagt bereidheid tot investering van de betrokken partners. De opbrengsten van het Samen Opleiden spelen hierin een belangrijke rol (zie opbrengsten Samen Opleiden).

Wat voor type kosten zijn er in een partnerschap Samen Opleiden?

Er zijn verschillende soorten kosten:

- **Overheadkosten (partnerschapsniveau), bijvoorbeeld:**
  - Programmamanagement/programmaleiding
  - Stagecoördinatie
  - Website en ict
  - Administratie
  - Organisatiekosten (bijv. ruimtes, catering, inhuur sprekers)
  - Professionalisering
  - Ontwikkeling en innovatie
  - Kwaliteitsinstrumenten
- **Structurele kosten op partnerniveau, bijvoorbeeld:**
  - Coördinatie en organisatie
  - Overkoepelende opleidingsactiviteiten
  - Professionalisering
- **Variabele kosten op partnerniveau, bijvoorbeeld:**
  - Facilitering begeleiders en opleiders (afhankelijk van het aantal studenten)
  - Professionalisering

Wat levert Samen Opleiden op? Wat zijn de opbrengsten?

Samen Opleiden vraagt eigen investering van de partners, maar het levert ook veel op en kan kosten besparen op andere terreinen (bijv. werving en selectie, professionalisering). Denk bijvoorbeeld aan de volgende opbrengsten voor scholen/besturen:

- Opleiden en werven van nieuwe leraren, eigen nieuwe instroom genereren (in de regio);
- Invloed op de kwaliteit van de opleiding en daarmee op de kwaliteit van toekomstige collega's en het onderwijs;
- Bieden van aantrekkelijk loopbaanperspectief voor leraren (rol in opleiden en coachen studenten en collega's);
- Professionaliseren van leraren, een lerende cultuur.

Hoe kan verdeling van de subsidie plaatsvinden binnen het partnerschap?

Het partnerschap kan zelf keuzes maken ten aanzien van de verdeling van de middelen. Het subsidiebedrag van OCW voor erkende partnerschappen en aspirant-partnerschappen in de laatste twee ontwikkeljaren is afhankelijk van het aantal studenten in het voorgaande schooljaar. Partnerschappen ontvangen €100.000 vaste voet en €955 per student (DUO-telling). Een aantal mogelijke overwegingen zijn:

- Hoe bekostigen we de overheadkosten op partnerschapsniveau? Bekostigen we deze kosten vanuit de vaste voet? Zo ja, is de vaste voet toereikend of is ook een deel van de variabele subsidie (gekoppeld aan aantal studenten) nodig om de overheadkosten te betalen?
- Hoe gaan we om met de verdeling van het subsidiebedrag onder de partners (na eventuele aftrek van overheadkosten)? Welke verdelingsprincipes hanteren we (bijv. op basis van huidige studentenaantallen of gerealiseerde studentenaantallen in vorig schooljaar, eventueel onderscheid in vergoeding tussen categorieën studenten etc.)?
- Gaan we uit van een verdeling van het subsidiebedrag na aftrek van overheadkosten (te verdelen bedrag kan dus jaarlijks variëren o.b.v. overheadkosten), gaan we bij de verdeling uit van het volledige subsidiebedrag per student (€ 955) of romen we een deel van het subsidiebedrag per student (€ 955) af om overheadkosten te betalen?

Kan het voorkomen dat het subsidiebedrag van OCW lager is dan verwacht?

Dit is inderdaad mogelijk als het landelijk subsidieplafond is bereikt. Als gevolg hiervan kan het subsidiebedrag per student lager zijn dan € 955.

Mag je studenten van niet-partnerinstututen en instututen van andere categorieën dan in de regeling meetellen voor de bekostiging?

Nee, het is op dit moment niet toegestaan studenten van niet-partnerinstututen en instututen van andere categorieën dan in de regeling mee te tellen voor de bekostiging.

Mag een student meerdere keren worden opgegeven voor de bekostiging?

Nee, een student mag maximaal één keer per schooljaar worden opgegeven voor de bekostiging. Als een student bijvoorbeeld van school wisselt binnen een partnerschap, mag voor de student slechts één keer bekostiging worden aangevraagd. Ook bij wissels tussen partnerschappen mag de student bij één partnerschap worden meegeteld.

Op welke manier kunnen we de verdeling van de middelen regelen binnen het partnerschap?

Middelen kunnen verdeeld worden op basis van bijvoorbeeld declaraties van de partners, waarvoor de partners en het bestuur van het partnerschap tekenen (bijvoorbeeld stuurgroepvoorzitter, penvoerder en/of programmamanagement). Voor tegemoetkomingen op

basis van het studentenaantal is het van belang dat het aantal studenten en het bedrag per student inzichtelijk zijn, bijvoorbeeld op het declaratieformulier.

Mag je als partnerschap een reserve aanhouden?

De regeling tegemoetkoming opleidingsscholen biedt erkende partnerschappen een tegemoetkoming in de kosten voor het samen opleiden. De gemaakte kosten door partnerschappen zijn in principe hoger dan het te ontvangen subsidiebedrag. Het kan voorkomen dat de subsidie niet volledig wordt aangewend om de kosten van de partners te vergoeden, waardoor de eigen investering hoger is dan noodzakelijk. In dat geval kan de subsidie ook aan andere activiteiten van de opleidingsschool worden besteed. Over de besteding van de middelen staat hierover het volgende vermeld in de [regeling, artikel 7](#): “Als de activiteiten zijn uitgevoerd en aan de verplichtingen is voldaan, kan het niet aangewende deel van de subsidie worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.”

Platform Samen Opleiden & Professionaliseren

Binnen het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren bundelen schoolbesturen, scholen en lerarenopleidingen hun krachten om samen een duurzame inrichting van opleiding én professionalisering voor leraren te realiseren. Het Platform zet zich in voor versterking van de samenwerking tussen besturen, scholen en lerarenopleidingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs rond dit thema.

Meer informatie

PO – VO

Gea Spaans | Projectleider

platformsamenopleiden@poraad.nl

platformsamenopleiden@vo-raad.nl

030 - 31 00 933

MBO

Ester Scholten | Projectleider

platformsamenopleiden@mboraad.nl

0348 - 75 35 40

Colofon

Fotograaf: Wilbert van Woensel

Vormgever: WAT Ontwerpers

November 2022

www.platformsamenopleiden.nl

www.platformsamenopleiden.nl

Het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren is een initiatief van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, VH en UNL

